

Slavomír Lener

Společně s Ivanem Hlinkou vedl legendární hokejový tým k olympijskému zlatu v Naganu. Sedm sezon působil jako asistent v klubech NHL, nyní je šéftrenérem hokejového svazu. Co si Slavomír Lener pochvaluje i po letech a co by udělal jinak? Na to se ho ptá jeho mladší já.

TRÉNUJ NA MAXIMUM. NEVÍŠ, KDO SE NA TEBE DÍVÁ

TEXT: JIŘÍ NIKODÝM

Slávo,

chtěl bych být trenérem. Jakým směrem se mám vydat?

„Na prvním místě musíš mít o sport obrovský zájem, být trenérem by měl být tvůj sen. Využij toho, že jsi hrál snad všechny sporty. Vedle hokeje jsi hrál a doslova hlítal fotbal nebo volejbal, sport máš v krvi. Abys mohl studovat na FTVS a stát se trenérem, makej na sobě. Chod' běhat, plavat i cvičit gymnastiku, hraj hry. Pak všechno lépe zvládneš a pochopíš. Měl jsem štěstí na profesora Vladimíra Kostku, což byl jeden z největších hokejových expertů na světě. Na katedře nebyl jen hokej, do studia se nám prolínaly i další sporty jako basket nebo volejbal.“

Do praxe jsem se dostal díky profesorovi Kostkovi, který mi zařídil vojnu v Jihlavě u Jaroslava Pítnera se Stanislavem Neveselým. Bylo to pro mě to nejlepší?

„Měl jsem štěstí, že mi profesor Kostka věřil a dal mi doporučení do Jihlavy. Dukla ke konci 70. let vládla našemu hokeji a spolu s trenéry Pítnerem a Neveselým se pomalu přesouval z ledu na střídačku i Jarda Holík. Do praxe se člověk musí dostat tím, že mu někdo dá šanci. Na té šanci se ale musí pracovat. Měl jsem bezvadný základ ze školy, kde mi hodně dal nejen profesor Kostka, ale i Luděk Bukač a další. Právě oni mi dodali ve škole potřebnou fundovanost. Bez ní tě hráči neberou. Už ve škole jsem chodil vést tréninky mládeže na Spartu, zkoušeli jsme i tréninky v jiných sportech.“

Správná cesta je jít od mladých, kde jsem si všechno vyzkoušel a zjišťoval, co funguje. Malí mají výhodu, že všechno hodně vnímají. Cvičení jsme dělali herně, pořád jsme s nimi hráli různé hry. V Jihlavě to byla hokejová univerzita. Pořád jsem byl na ledě. Ráno s áčkem a odpoledne s žáky a další mládeží. Trénovali jsme i na házenkářském hřišti nebo lítali po lese a vymýšleli různé blbiny. Pořád jsem chtěl kluky něčím překvapovat, aby je to bavilo.“

Měl jsem příležitost trénovat s velikány mezi českými trenéry. Využil jsem dostatečně té šance?

„Měl jsem skvělé mentory, kteří mi dali možnost, abych s nimi prakticky neustále mluvil. Nejvíce času jsem trávil s Jardou Holíkem a občas i Standou Neveselým. Pítner byl velitel, k němu jsem se až tolik nedostal, ale každá debata s ním byla nesmírně podnětná. Jarda Holík mě nakazil svým nadšením, všechno se muselo dělat naplno a jeho přítomnost mě strašně motivovala. S ním jsme například hráčům-žákům, mezi nimiž v té době byli mladí Bobby Holík, Patrik Augusta a mnozí další talenti, měnili pozice, aby třeba útočníci hráli v obraně a zase naopak. Jarda to viděl na tréninku Rusů a my to pak dělali na našich trénincích. Hráči se naučili kompletně bruslit a získávali celistvější přehled na hřišti. I na základě toho jsem pak třeba mezi dospělými neměl problém postavit do přesilovky i pět útočníků. A v Jihlavě se mi poštěstilo, že jsem vedl v přípravě i tréninky áčka. Na mě tam byli nachystaní zkušení matadoři, často o několik let starší než

„MĚL JSEM SKVĚLÉ MENTORY, KTERÍ MI DALI
MOŽNOST, ABYCH S NIMI PRAKTICKY NEUSTÁLE
MLUVIL. JARDA HOLÍK MĚ NAKAZIL NADŠENÍM,
JEHO PŘÍTOMNOST MĚ STRAŠNĚ MOTIVOVALA.“

FOTO SPORT: PAVEL MAŽÁČ

SLAVOMÍR LENER

Narozen: 10. 3. 1955 v Berouně

→ **Trenérská kariéra:** Jihlava (asistent A-týmu, B-tým, mládež, 1979-81), ČLTK Praha (1981-86), Hockey Canada (1991-92), Calgary Flames (asistent, 1992-95), Florida Panthers (asistent, 1998-2002), Sparta (Švéd., 2005-07), Düsseldorf (Něm., 2007), Linköping (Švéd., 2008-10)

→ **Reprezentace:** jako asistent L. Bukače zlato na MS 1996, s l. Hlinkou 2x bronz na MS 1997 a 1998, zlato na ZOH 1998, jako hlavní 4. místo MS 2003 a čtvrtfinále MS 2004

já. Musíš jim podložit, že každé cvičení je dobré pro hráče, pro jejich hokej. Milan Chalupa nebo Franta Výborný, kteří tam tehdy hráli, se dívali s nedůvěrou, s čím přijdu, ale nepamatují, že by něco odmítli nebo zpochybnili. Další rok jsem trénoval jihlavské béčko v Písku a pak v Praze ČLTK, kde jsem byl pořád na ledě, protože jsem trénoval sportovní třídy, juniory i áčko. Zase skvělá praxe, kde jsem mohl naplno trénovat a získávat nové zkušenosti.“

V polovině 80. let jsem odešel do Číny. Nebyla chyba, že jsem tam šel trénovat?

„Naskytl se možnost jít trénovat do Číny národní tým. Šel se mnou Vladimír Šustek z Ostravy a brali jsme to jako výzvu. Silný impulz také znamenala přítomnost kanadských trenérů u čínské dvacítky. Získal jsem cennou zkušenost, jak dát všechno organizačně dohromady. Číňané jen trénovali, nehráli zápasy a nevěnovali pozornost tomu, jak je důležité správně nadávkovat zatížení a odpočinek. Všechno jsme změnili, odehráli za půl roku asi 35 zápasů s univerzitami z Kanady a USA, Petrohradem, německým béčkem nebo výběrem ligy. Tým pak snadno postoupil z C skupiny mistrovství světa do béčka. V Číně jsem chodil na tréninky dvacítky, abych se inspiroval u kanadských trenérů, s nimiž jsme na hotelu každý den debatovali o hokeji. V praxi jsem se naučil hokejovou angličtinu i slangové výrazy, což se mi později hodilo.“

Krátce po revoluci se na mě usmálo nesku-tečné štěstí, když mi Dave King nabídl práci pro Hockey Canada. Co mi pomohlo dostat se do Kanady?

„Vždycky trénuj na maximum, s plným zaujetím, nikdy nevíš, kdo se na tebe dívá. Mluvíme ze své zkušenosti. Kanadský trenér Dave King viděl moje tréninky se Zdeňkem Uhrem u reprezentačního béčka, se kterým jsme byli na turné po kanadských menších městech. Současně tam byl vždycky nějaký seminář, na němž jsem přednášel, hlavně na téma přechodu z obrany do útoku. Nabídl mi, abych šel pracovat pro Hockey Canada, což je organizace, která řídí kanadský hokej. Opět mi pomohlo, že jsem měl nachystaná zajímavá cvičení. V Kanadě jsem v Calgary objel všech 84 zimních stadionů a vedl tréninky ve všech mládežnických kategoriích až po juniory. Díky tomu jsem dostal i pozvání vést několik tréninků pro US Hockey.“

Jak se může trenér dostat do NHL? Čím jsem si to zasloužil?

„Zase se mi vyplatilo dělat všechny tréninky zodpovědně a poctivě. Doug Risebrough, generální manažer Calgary Flames, a někdejší hvězda týmu Lanny McDonald viděli v Calgary moje tréninky a během sezony NHL mě pozvali, abych letěl s týmem Flames na trip do Detroitu a Chicaga. Chtěli po mně, abych udělal tréninky na přechod z obrany do útoku. V létě mi pak na-

bídlí jít na rok jako asistent do Calgary Flames. Nakonec jsem u Flames zvládl tři sezony. Mužstvo vedl Dave King a já se naučil nové věci. Zápasy se podrobně analyzovaly a to se pak přenášelo do tréninku. Pracovali jsme s videem, naučil jsem se stříhat. Nebo jsem individuálně pracoval s hráči. Sám jako trenér jdeš víc a víc do hloubky. Vyhodnocovali jsme nejen góly a asistence, ale i ztracené puky na modré čáře, kolik z nich měl soupeř šancí a spoustu dalších faktorů. V té době už fungoval v kabině video-kouč, se kterým se již v průběhu zápasů analyzovaly a řešily detaily z utkání. Před angažmá na Floridě mě zase na trénincích ve Spartě i u reprezentace sledoval Bryan Murray, generální manažer Panthers, a tým trénoval jeho bratr Terry. Chtěl, abych byl od roku 1998 jediným Terryho asistentem, což mě bavilo. Znamenalo to velké vytížení, zapojení a spoustu práce. V NHL, a nejen tam, je potřeba být neustále připravený, mít nachystané různé varianty, být schopný improvizovat, hned reagovat a přizpůsobit se vzniklé situaci. Respekt získáváš tím, jak nachystáš přípravu na zápas, trénink, jestli cvičení funguje. To nemůže být složité, musíš tam dostat něco nového, třeba evropské prvky, aby to fungovalo a hráče bavilo. Hráči tomu musí věřit. V zápase pak, jak rychle, pohotově a přesně dokážeš reagovat na neustálé otázky hráčů. V kabině, ale i na střídačce, co a jak se stalo a jak to příště řešit. Když jdeš do NHL, nezapomínej na svou rodinu. Pro manželku je to moc těžké, protože na tebe pořád jen čeká. Pokus se jí zapojit co nejvíc do běžného života v cizině."

Český hokej prožil těžké chvíle při Světovém poháru 1996, jen pár měsíců po zisku titulu mistrů světa. Mohli jsme tomu zabránit?

„Na mistrovství světa ve Vídni, kde jsme vyhráli zlato, mužstvo trénovalo i hrálo parádně jako tým. Pak za půl roku Luděk Bukač, asistenti Zdeněk Uher a já jsme na Světovém poháru poprvé měli mužstvo z hráčů s velkými zahraničními zkušenostmi, kteří byli v NHL hvězdami. Myslím si, že mužstvu chyběla větší sportovní pokora. Do turnaje se šlo s tím, že se snad nemůže nic stát. Tady jsme nedostali soupeře pod tlak trpělivou hrou, dobrou obranou, chytrou hrou s rychlým přechodem do útoku, soupeře jsme neznervoznili. Bylo to přesně naopak. Potvrdilo se, že v českém hokeji, v našich podmínkách, se vítězství nedá plánovat, ale musí se spíše přihodit. Nikdy jsme neválcovali Rusko nebo Kanadu, většinou jsme vítězili skvělým výkonem gólmana,

FOTO SPORT-ARCHIV

organizovanou obranou a tím, že jsme tam nějak dotlačili gól."

V roce 1998 jsem v Naganu zažil něco neopakovatelného, vyhráli jsme olympiádu. Proč se nám turnaj tak povedl?

„Ivan Hlinka chtěl dělat ve dvojici se mnou. Měli jsme spolu dlouho výborný vztah a málem spolu trénovali už dříve, ale odcházel jsem tehdy do Kanady. Začali jsme spolu v roce 1997 před MS ve Finsku a on chtěl hlavně koučovat, na mně ať je trénování a příprava týmu. Když jsme letěli do Nagana, hlavně jsme nechtěli udělat ostudu. Ivan se do tréninku moc nehrnul, občas však udělal dvě, tři cvičení, která fungovala a hráče bavila. Dal však týmu především duši. Vybral hráče, které dobře znal a věděl, že za ním půjdou. A povedl se mu geniální tah s Vládou Růžičkou a Petrem Svobodou. Oba měli obrovský respekt

S JAROMÍREM JÁGREM ZAŽIL ZLATÝ OLYMPIJSKÝ TURNAJ V NAGANU 1998, FIASKO NA SVĚTOVÉM POHÁRU 1996 A ZKLAMÁNÍ NA PRAŽSKÉM MS 2004.

kabiny a stmelili ji. V týmu se sešla polovina hráčů z Evropy. Toho mixu jsme se nebáli, protože i kluci v Evropě hráli výborně a byli sehraní. V Naganu jsme měli pokoru a porazit USA, Kanadu i Rusko se rovnalo skoro zázraku. Nebýt ale Dominika Haška v brance, tak jsme mohli mít čtyři Jágry, a nestačilo by to. Rozhodující bylo čtvrtfinále. Po famózním gólu Jardy Jágra na 2:1 proti Americe se mužstvo dostalo na vlnu a na konci už si věřilo, že jde za vítězstvím. V mužstvu ani nebyla nervozita, hráči pořád chtěli stejnou rutinu, stejnou přípravu. Před finále už jsem hráčům nedával na papírech přípravu na Rusy, s nimiž jsme hráli ve skupině. Ale Dominik přišel a ptal se po ní. Tak jsem kvůli zachování rutiny těsně před půlnocí opět nachystal přípravu jako na každý jiný zápas. Už nešlo tolik o informace, jako o dodržení zaběhlého pořádku."

V roce 2004 jsem trénoval národní tým na mistrovství světa v Praze. Všichni čekali titul, ale ve čtvrtfinále nás vyřadili Američané. Dalo se něco udělat jinak?

„S tlakem okolí jsem problémy neměl, měl jsem dostatek zkušeností. Asistenty byly respektované osobnosti - k útočníkům Vláda Růžička a k obráncům Tonda Stavjaňa. Hráli jsme výborný, atraktivní a produktivní hokej. Někdo říká, že jsme snad měli ve skupině něco prohrát, ale nedá se přece říct hráčům, aby to Kanadě nechali a nedali jim šestku. Ve čtvrtfinále hráli Američani výborně a povedlo se jim nás překvapit. Měli jsme je proskautované, ale neměli jsme je přečtené na nájezdy, které nakonec rozhodl Andy Roach. My jsme neproměnili ani jeden nájezd. Mistrovství pro mě znamenalo další velkou zkušenost. Do té doby jsem zažil tituly, vítězství, dostal se jako vůbec druhý trenér z Evropy do NHL. U nás je spousta i lepších trenérů, kteří neměli to štěstí, aby se stali mistrem světa anebo olympijským vítězem, měli možnost působit šest let v NHL. Pánbůh už si asi řekl dost."

V cizině jsem trénoval i české hráče. Je to fajn, ale asi ne úplně snadné?

„Měl jsem se všemi dobrý a přátelský vztah. V Calgary s Frantou Musilem a Robertem Reichlem, i pak na Floridě s Radkem Dvořákem, Jardou Špačkem a Slovákem Róbertem Švehlou. České hráče jsem měl i ve Švédsku. Pavla Skrbka, Martina Chabadu, Jardu Hlinku, Honzu Hlaváče. S nimi to bylo rovněž skvělé, protože byli výborní nejen na ledě, ale měli i parádní rodiny. Jako cizinec jsi víc sledovaný. Když se daří, je všechno v pořádku. Když to šlo, mluvili jsme spolu česky, když se ale nedařilo, tak raději anglicky.

„Ivan Hlinka se v Naganu do tréninku moc nehrnul, dal týmu především duši. Občas však udělal dvě, tři cvičení, která fungovala a hráče bavila.“

Jakmile se bavíte o čemkoliv česky, musíte si dávat pozor i na to, kdy používat jména hráčů, aby nedošlo k nedorozumění, že třeba někoho pomlouváte. Což se nedělo, ale pro klid duše je lepší používat čísla hráčů, když řešíte něco, co se jich týká. Při zápase si musíš hlídat, kolik kdo z Čechů dostává prostoru. Pozor na to, aby ostatní neměli pocit, že je preferuješ jen proto, že jsou ze stejné země jako ty."

Ve Švédsku jsem hrál hodně s mladými hráči. Nebylo to riskantní?

„Na věku až tolik nezáleží. Ano, mladým chybí zkušenosti, ale někde je musí získat. Když máš možnost, hraj mladé hráče. V Lulee jsme měli sedm mladých juniorů z výborné juniorky. Pozvali jsme si rodiče a podepsali s nimi kontrakt, že vždy z těch sedmi budou tři hrát v zápase. Brali 20 tisíc švédských korun, ačkoli běžný nejnižší plat byl 60 tisíc. Ale hráli výborně, rodiče byli spokojení a klub také. Ze sedmi jich pak šest hrálo KHL nebo NHL nebo jiné nejvyšší soutěže, ta investice do budoucnosti se jim vrchovatě vyplatila. V Linköpingu mi stejně tak posílali hráče z juniorky jejich trenéři. Mladí dostávali nominaci do áčka za odměnu."

Co je pro mladého trenéra nejdůležitější?

Na co se mám zaměřit, abych se mohl zlepšovat?

„Když jsi začínající trenér, dívej se kolem sebe, studuj. Hodně navštěvuj všechny možné tréninky, využívej k tomu každou příležitost. Pokus se dostat do kontaktu s trenéry, aby ti prozradili něco ze své filozofie, a zkus poznat, jak přemýšlejí. Sleduj i tréninky mládeže, protože i tam je hodně dobrých trenérů, o kterých se tolik neví. Tréninky je potřeba vidět živě, tohle video nenahradí. Snaž se jezdit po seminářích, stážích, navštěvovat akademie v Česku, ale třeba i ve Švédsku, Finsku, Mannheimu nebo Salcburku, kde je vždy inspirativní prostředí. Tím se pořád učíš a získáváš nové informace. Nečekej, že se dozvíš dvacet novinek. Můžeš se ale utvrdit v tom, že některé kroky děláš stejně, a tím nejspíš i správně. Stačí i jeden impulz, který tě nasměruje nebo donutí přemýšlet. Poznamenávej si věci, buď zvědavý a dívej se i dál než za hranice svého klubu."

7

TOLIK SEZON SLAVOMÍR LENER PRACOVAL JAKO ASISTENT V KLUBECH NHL. TŘI V CALGARY FLAMES, ČTYŘI U FLORIDA PANTHERS.